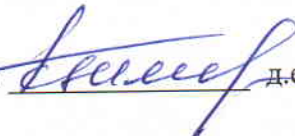

Робоча програма навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік в управлінні підприємством» для здобувачів вищої освіти галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 071 Облік і оподаткування освітньо-професійної програми Облік і оподаткування бізнесу, Бізнес-консалтинг.

Розробник: Левкулич В.В., к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри обліку і аудиту протокол № 16 від « 7 » травня 2021 р.

Завідувач кафедри д.е.н., професор Колісник Г.М.

Схвалено науково-методичною комісією економічного факультету протокол № 6 від « 1 » червня 2021 р.

Голова науково-методичної комісії Шуліко А.О.

Робоча програма навчальної дисципліни не є об'єктом авторського права та інтелектуальної власності, що впливає із ст. 8 Закону України про авторське право та суміжні права.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	1-й	1-й
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання:	I	I
аудиторних – 1	Лекції:	
самостійної роботи студента – 4	20	8
для заочної форми навчання:	Практичні (семінарські):	
аудиторних – 1	16	4
самостійної роботи – 5		
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усне опитування	Самостійна робота:	
	54	78

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна "Бухгалтерський облік в управлінні підприємством" спрямована на те, щоб надати студентам необхідні знання щодо теоретичних та практичних аспектів бухгалтерського обліку в системі управління підприємством (зокрема, сутність і місце облікової інформації в управлінні підприємством, бухгалтерський облік в інформаційній системі управління підприємством, інструментарій бухгалтерського обліку та звітності в управлінні підприємством).

Метою вивчення навчальної дисципліни "Бухгалтерський облік в управлінні підприємством" є формування системи знань з підготовки облікової інформації як основи для прийняття обґрунтованих управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством, формування професійних навичок використання облікової інформації для прийняття рішень; опанування методикою формування облікової інформації щодо активів і пасивів підприємства для ефективного управління ними; засвоєння студентами теоретичних основ і оволодіння практичними навиками організації інформаційної системи підприємства та обліково-аналітичної і контрольної роботи суб'єктів господарювання.

Завданнями вивчення дисципліни "Бухгалтерський облік в управлінні підприємством" є:

- вивчення концептуальних засад використання бухгалтерського обліку як інформаційного джерела для управління підприємством;
- набуття вмінь побудови та трансформації бухгалтерського обліку в системі управління підприємством;
- використання можливостей навчального процесу у вивченні впливу прийнятих рішень на ефективну діяльність підприємства
- формування комплексного бачення інформаційної системи підприємства та місця обліку, аналізу і контролю в ній.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сукупність теоретичних та практичних аспектів формування облікової інформації для управління економічним об'єктом.

Відповідно до освітньо-професійної програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ЗК1. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, відтворення термінів, конкретних фактів, методів і процедур, основних понять, правил, принципів, цілісних теорій

ЗК4. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні з інтерпретацією матеріалу (пояснення, короткий виклад), прогнозування майбутніх наслідків, що впливають із наявних даних.

ЗК5. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК6. Здатність застосовувати уміння у конкретних умовах і нових ситуаціях, приймати обґрунтовані управлінські рішення.

ЗК7. Здатність аналізувати частин цілого, виявлення взаємозв'язку між ними, осмислення принципів організації цілого та виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК8. Здатність комбінувати елементи, щоб одержати ціле з новою системною властивістю

ЗК9. Здатність оцінювати значення тої чи іншої інформації для конкретної мети.

ФК1. Уміти застосовувати набуті знання з основи організації обліку і контролю (аудиту) на підприємстві, володіти відповідними практичними навичками щодо: формування конкретних методів, принципів та процедур облікової політики; розробки форм документів за відсутності їх нормативного регулювання; розробки форм внутрішньої звітності для забезпечення керівництва суб'єкта господарювання необхідною інформацією з метою

прийняття управлінських рішень; архівування документації та звітності відповідно до вимог чинного законодавства.

ФК2. Уміння методично забезпечувати ведення бухгалтерського обліку та контролю в частині об'єктів, щодо яких існують альтернативні позиції в нормативних документах, або які підлягають врегулюванню на рівні облікової політики підприємства.

ФК4. Володіння відповідними практичними навичками щодо внутрішньогосподарського (управлінського) обліку: забезпечувати організацію та деталізацію внутрішньогосподарського (управлінського) обліку; групувати та класифікувати склад витрат виробництва; застосовувати національні та зарубіжні методи обліку витрат; застосовувати управлінський аспект калькулювання собівартості продукції; використовувати методики внутрішнього господарського (управлінського) обліку для внутрішнього ціноутворення, складання калькуляцій обґрунтування управлінських рішень; уміти організувати та здійснювати бюджетування та бізнес-планування на підприємстві.

ФК7. Читати та аналізувати нормативно-довідкову документацію, бухгалтерську, фінансову та статистичну звітність, бізнес-плани, аудиторські звіти та висновки, акти ревізій, тощо з метою пошуку різниці між фактами і наслідками, оцінювання значимість даних.

ФК8. Проводити дослідження змін економічних явищ і процесів на багатокритеріальній основі. Здійснювати оцінку внутрішнього і зовнішнього середовища підприємства з орієнтацією на довгострокову перспективу. Робити обґрунтовані об'єктивні висновки та пропозиції за результатами проведених досліджень.

ФК9. Завершувати синтез наявної професійної інформації новим продуктом, планом дій, новою схемою ситуацій, зокрема розробкою проекту управлінського рішення аудиторської або іншої організації чи оформленням аналітичних висновків на запит користувачів відповідно до стандартів аналітичного процесу. Набути навички у виробленні стратегічних рішень, спрямованих на посилення позицій підприємства у ринковому середовищі.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Бухгалтерський облік в управлінні підприємством**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

Назва освітньої компоненти (навчальної дисципліни)
Бухгалтерський облік (загальна теорія)
Фінансовий облік I
Фінансовий облік II
Інформаційні системи і технології в обліку, аудиті та оподаткуванні
Управлінський облік
Облік і звітність в оподаткуванні
Звітність підприємств

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми "**Облік і оподаткування бізнесу**" та "**Бізнес-консалтинг**", вивчення навчальної дисципліни «**Бухгалтерський облік в управлінні підприємством**» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання ОПП " Облік і оподаткування бізнесу "	Програмні результати навчання ОПП " Облік і оподаткування бізнесу " ОПП " Бізнес-консалтинг "
ПРН 1. Вміння використовувати професійно-профільовані знання і	ПРН.1. Знання умов і факторів становлення та механізмів функціонування глобальної

практичні навички з фахових дисциплін в обліку, аналізі і аудиті суб'єктів підприємництва та бюджетних установ і організацій.	економіки.
ПРН 2. Вміння класифікувати облікову інформацію, будувати систему бухгалтерського обліку для потреб управління. Організувати формування облікової інформації за стадіями облікового процесу, управляти якістю бухгалтерського обліку, контролювати якість облікової інформації.	ПРН.2. Розуміння інструментарію формування та функціонування соціальної відповідальності на підприємствах, організаціях та в цілому в суспільстві.
ПРН 3. Вміння здійснювати підготовку фінансової бухгалтерської звітності. Визначити інформаційні потреби користувачів звітної інформації в управлінні підприємством.	ПРН.3. Знання та вміння щодо забезпечення інноваційного розвитку підприємства, оцінювання його інноваційного потенціалу, обґрунтування та реалізації ефективних господарських рішень з розвитку економіки підприємства на інноваційних засадах.
ПРН 4. Вміння застосовувати техніки та методики надання облікової інформації для сучасних та потенційних потреб управління підприємством.	ПРН.4. Знання методик і техніки надання облікової інформації для сучасних та потенційних потреб управління підприємством.
ПРН 5. Здатність застосовувати методи фінансового та стратегічного аналізу як наукової бази прийняття правильних управлінських рішень.	ПРН.5. Здатність формувати професійні судження у сфері бухгалтерського обліку в управлінні підприємством при розробці та реалізації стратегії його розвитку.
ПРН 6. Уміння застосовувати знання теоретичних, організаційних та регуляторних засад податкового законодавства, а також навички контрольно-перевірочної роботи контрольних органів з метою прийняття ефективних управлінських рішень.	ПРН.6. Знання і практичні навички з організації облікового, контрольного й аналітичного процесів у кожному структурному підрозділі підприємств різних галузей, починаючи з організації документування господарських операцій і закінчуючи організацією складання бухгалтерської звітності.
ПРН 7. Приймати рішення щодо управління витратами.	ПРН.8. Здатність до надання професійної допомоги в якості спеціаліста-консультанта керівникам та управлінському персоналу різних організацій щодо аналізу та вирішення проблем їх функціонування та розвитку, що здійснюється у формі порад, рекомендацій та сумісно відпрацьованих рішень.
ПРН 8. Вміння складати бухгалтерську та податкову звітність малого підприємства.	ПРН.10. Володіння методологічними та організаційними підходами до виконання наукових досліджень в сфері обліку, аудиту, аналізу та оподаткування, вміння широко використовувати отримані знання для здійснення самостійного наукового пошуку.
ПРН 9. Вміння вести облік відповідно до МСБО.	ПРН.11. Знання регулюючих положень і змісту Міжнародних стандартів фінансової звітності та їх тлумачень, а також володіння практичними навичками щодо застосування процедур, пов'язаних із складанням та поданням фінансових звітів транснаціональними корпораціями та

	учасниками ринку цінних паперів.
ПРН 10. Вміння надати практичні рекомендації щодо застосування в системі економічної безпеки підприємства методики діагностики економічної надійності зовнішніх контрагентів.	ПРН.13. Знання інструментарію застосування економічної діагностики у бізнес-консультуванні, навички діагностики конкурентного середовища підприємства та конкурентоздатності продукції.
ПРН 11. Вміння застосовувати сучасні економіко-математичні методи для фундаментальних та прикладних досліджень у галузі обліку, аналізу, аудиту та оподаткування.	ПРН.14. Знання методики оцінки ринкової вартості майна та ринкової ціни підприємства, отримання навичок визначення стратегічних ресурсів підприємства та сфер діяльності, діагностики виробничого потенціалу, фінансового стану, ефективності діяльності, економічної безпеки та економічної культури підприємства.
ПРН 12. Володіння навиками письмової та усної презентації результатів власної роботи, наукового та практичного матеріалу.	ПРН 15. Уміти продемонструвати систематичне розуміння професійних знань у плануванні та прогнозуванні діяльності суб'єктів господарювання шляхом проведення розрахунку їх основних економічних показників на основі даних звітності.
ПРН 13. Вміти застосовувати інформаційні та інноваційні технології у професійній та науковій діяльності.	ПРН 16. Знання проводити наукові дослідження з питань бізнес-консалтингу, індивідуально або в складі команди, що вимагає достатнього рівня знань методології, опрацювання наукових джерел, аналізу якісних та кількісних даних, звітності.
ПРН14. Враховувати основні економічні закони у процесі професійної діяльності.	ПРН 18. Володіти навичками роботи з комп'ютером, використовувати інформаційні технології для вирішення практичних завдань у галузі професійної діяльності.
ПРН15. Враховувати правові засади у професійній діяльності.	
ПРН16. Опрацьовувати інформацію, аналізувати й узагальнювати її, робити наукові висновки із досліджень, належним способом оформляти їх результати.	
ПРН17. Здійснювати ефективне ділове спілкування.	
ПРН18. Вміти працювати як самостійно, так і в команді.	

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік в управлінні підприємством» є: усні відповіді, виконання індивідуальних завдань, написання рефератів, презентація результатів виконаних завдань, модульні контрольні роботи, екзамен.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усні відповіді на практичних заняттях, тестування, захист індивідуальних робіт.

Форма модульного контролю: письмова модульна контрольна робота.

Форми підсумкового семестрового контролю: залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	50	100
10	10	10	10	10		

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T6	T7	T8	T9	T10	50	100
10	10	10	10	10		

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Індивідуальне завдання (допуск, виконання та захист)	2	40	2	40
Тестування при тематичному оцінюванні	1	10	1	10
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Методика оцінювання. Матеріал кожного модуля, який здобувачі вищої освіти повинні засвоїти протягом семестру, виноситься на одну з двох модульних контрольних робіт, що проводяться протягом семестру.

Модульна контрольна робота може виконуватись в два етапи: перший – теоретичний матеріал (письмово); другий – практичні завдання. Сумарна максимальна кількість балів, що виставляється здобувачу вищої освіти за виконання всіх завдань однієї контрольної роботи залежить від складності матеріалу, який виноситься на модульний контроль.

За виконання практичних робіт та завдань самостійної роботи, що стосуються даних модулів здобувачу вищої освіти нараховується різна кількість балів, в залежності від складності матеріалу.

Сумарна оцінка (від 0 до 100 балів) виставляється у відомість модульного контролю. Модуль зараховується, якщо сумарний бал складає не менше 60 балів, і зараховано всі лабораторні роботи, які є складовими даного модуля.

Здобувач вищої освіти, який не з'явився на модульну контрольну роботу, або ж його модульна оцінка складає від 0 до 34 балів, зобов'язаний скласти (перескласти) модуль до

початку підсумкового контролю у строки, визначені викладачем дисципліни та погоджені деканатом факультету.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Залікова методика оцінювання. До складання заліку допускаються здобувачі вищої освіти, які мають підсумковий дозаліковий рейтинговий бал не менше 35 і, яким зараховано всі практичні роботи за семестр. Підсумкова рейтингова дозалікова оцінка визначається як середнє арифметичне підсумкових модульних контролів за семестр.

Здобувач вищої освіти, доекзаменаційний рейтинговий бал якого складає від 0 до 34 балів, зобов'язаний покращити його до початку екзамену під час чергування викладачів на кафедрі у строки, визначені викладачем дисципліни та погоджені деканатом факультету. В протилежному випадку, здобувач не допускається до екзамену, і у нього виникає академічна заборгованість.

Залік з навчальної дисципліни здобувач вищої освіти може не скласти, якщо він успішно пройшов усі модульні контролі та його влаштовує підсумкова доекзаменаційна рейтингова оцінка за навчальний рік.

Здобувачі вищої освіти, рейтинговий бал яких становить від 35 до 59, залік складають обов'язково. Здобувач освіти може підвищити на заліку рейтинговий бал, при цьому, за результатами складання заліку оцінка не може бути менша за доекзаменаційний рейтинговий бал.

Залік проводиться у письмовій формі. На залік вноситься навчальний матеріал за дисципліною. Залікова картка складається з двох теоретичних питань, тестових завдань та одного практичного завдання. Оцінювання результатів навчання на заліку здійснюється за 100-бальною шкалою. Оцінка за залік вноситься у відомість обліку успішності.

Таблиця відповідності оцінок за різними шкалами оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

— «**відмінно**» (**90-100 балів, A**) заслуговує студент, який виявив всебічне і глибоке знання програмового матеріалу, вміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою, засвоїв основну і ознайомився з додатковою літературою, розуміє взаємозв'язок головних понять дисципліни та їх значення для майбутньої професії;

— «**добре**» (**82-89 балів, B**) заслуговує студент, який виявив повне знання програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу рекомендовану програмою, виявив систематичний характер знань з дисциплін і здатний до самостійного доповнення, але під час відповіді допустив деякі неточності;

- «добре» (74-81 бал, C) заслугоує студент, що виявив не цілком повне знання програмного матеріалу, не завжди успішно виконує передбачені програмою завдання, частково засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою, виявив не систематичний характер знань з дисциплін і не завжди здатний до їх самостійного доповнення і під час відповіді допускає деякі неточності;
- «задовільно» (64-73 бали, D) заслугоує студент, що виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої роботи за професією, вміє виконувати завдання, передбачені програмою, знайомий з основною рекомендованою літературою. Як правило, дана оцінка виставляється студентам, що допустили помилки у відповіді на заліку чи екзамені та при виконанні залікових або екзаменаційних завдань, але які володіють необхідними знаннями для їх усунення за допомогою викладача;
- «задовільно» (60-63 балів, E) заслугоує студент, що виявив часткове знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої роботи за професією, не завжди вміє виконувати завдання, передбачені програмою, знайомий лише частково з основною рекомендованою літературою. Як правило, дана оцінка виставляється студентам, що допустили грубі помилки у відповіді на заліку чи екзамені та при виконанні залікових або екзаменаційних завдань, але які частково володіють необхідними знаннями для їх усунення за допомогою викладача.
- «незадовільно» (35-59 балів, FX) виставляється студенту, який виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.
- «незадовільно» (0-34 балів, F) виставляється студенту коли протягом семестру він допустив грубі помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Роль та значення бухгалтерського обліку в системі управління підприємством

Тема 1. Сутність та місце облікової інформації в управлінні підприємством. Бухгалтерський облік в інформаційній системі управління Сутність та значення економічної інформації. Облікова інформація в системі економічної інформації. Основні характеристики облікової інформації (специфіка облікової інформації, принципи та класифікація облікової інформації). Основні споживачі облікової інформації та їх класифікація. Вимоги до облікової інформації. Фази циклу опрацювання облікової інформації. Послідовність опрацювання облікової інформації: збір даних, аналіз кожної операції, перенесення даних до рахунків Головної книги, складання фінансових звітів. Річний цикл опрацювання облікової інформації. Облікова система та обліковий процес.

Інформаційні системи: поняття та класифікація. Структура інформаційних систем. Еволюція інформаційних систем, інформаційна система сучасного підприємства. Місце бухгалтерського обліку в інформаційній системі підприємства. Методологія створення інформаційної системи.

Тема 2. Принципи, методики і техніки підготовки управлінської бухгалтерської звітності. Поняття та значення управлінської бухгалтерської звітності. Принципи управлінської бухгалтерської звітності та класифікації її форм. Вимоги до управлінської бухгалтерської звітності. Методики підготовки управлінської бухгалтерської звітності. Техніка підготовки управлінської бухгалтерської звітності. Критерії оцінки ефективності управлінської бухгалтерської звітності. Інтегрована управлінська бухгалтерська звітність.

Тема 3. Оцінювання очікуваних витрат для прогнозування та прийняття управлінських рішень. Очікувати витрати: поняття, склад та види. Стратегічне прогнозування в процесі прийняття управлінських рішень та потреба в інформаційному забезпеченні. Потреба в оцінці майбутніх витрат при прийнятті управлінських рішень.

Тема 4. Облікова політика в ціноутворенні. Сутність цінової політики підприємства та її аналіз як елемента ринкової стратегії підприємства. Основні етапи цінової політики підприємства. Процесний підхід як важлива передумова формування облікової політики управлінською спрямованістю. Складники системи управління як об'єкти облікової політики. Склад елементів обліково-економічної політики для обґрунтованого процесу ціноутворення на підприємстві. Методика визначення цін. Інформаційне забезпечення бухгалтерським обліком трансфертного ціноутворення (відповідь на виклики щодо глобальних мережних поставок, нестабільності на ринках).

Тема 5. Бухгалтерський облік в управлінні вартістю підприємства. Основи теорії управління вартістю та оцінки бізнесу потреба в управлінні вартістю економічного суб'єкта. Внутрішні (ендогенні) та зовнішні (екзогенні) фактори вартості підприємства. Види вартості бізнесу в залежності від управлінських потреб. Вартість підприємства як важливий критерій оцінки ефективності підприємства. Етапи визначення вартості компанії та їх інформаційне забезпечення. Балансова та ринкова вартість майна підприємства.

Змістовий модуль 2. Значення бухгалтерського обліку при формуванні збалансованої системи показників в управлінні підприємством.

Тема 6. Збалансована система показників у формуванні обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством. Сутність обліково-аналітичного забезпечення (функції, склад, основні стадії його формування). Обліково-аналітична система. Збалансована система показників в управлінні підприємством (поняття та склад). Збалансована система показників як інформаційна підтримка стратегічного рівня управління компаніями. Проблеми запровадження системи збалансованої системи показників на підприємствах.

Тема 7. Інструментарій бухгалтерського обліку та звітності в управлінні підприємством. Фінансова звітність як компонент інформаційного забезпечення управління підприємством. Інтегрована модель звітності у реалізації концепції сталого розвитку. Переваги застосування інтегрованої звітності. Основні показники інтегрованої звітності в системі прийняття управлінських рішень.

Тема 8. Бухгалтерський облік для прийняття екологічних рішень. Загальні засади розвитку екологічного менеджменту як фактору сталого розвитку. Екологічний облік як інформаційна підтримка прийняття екологічних рішень. Облік екологічних витрат та екологічних зобов'язань. Поняття екоконтролю та загальні засади проведення екологічного аудиту.

Тема 9. Бухгалтерський облік для прийняття соціальних рішень. Загальні засади розвитку соціального обліку як основного джерела отримання інформація соціального спрямування. Особливості та основні напрямки обліку соціальних витрат. Порядок відображення показників соціального обліку в звітності. Аудит соціально-орієнтованих витрат.

Тема 10. Бухгалтерський облік в управлінні ризиками підприємства. Загальна характеристика системи управління ризиками. Інформаційна підтримка управління ризиками

як напрям зниження рівня непередбачуваності, зокрема через прогнозування. Класифікація ризиків підприємства для цілей бухгалтерського обліку.

6.2. Розподіл тем за модулем і змістовими модулями

Модуль	Змістовий модуль	Номер теми та її назва
Модуль	№1	Тема 1. Сутність і місце облікової інформації в управлінні підприємством. Бухгалтерський облік в інформаційній системі управління підприємством Тема 2. Принципи, методики і техніки підготовки управлінської бухгалтерської звітності Тема 3. Оцінювання очікуваних втрат для прогнозування та прийняття управлінських рішень Тема 4. Облікова політика в ціноутворенні Тема 5. Бухгалтерський облік в управлінні вартістю підприємства Тема 6. Збалансована система показників у формуванні обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством
	№2	Тема 7. Інструментарій бухгалтерського обліку та звітності в управлінні підприємством Тема 8. Бухгалтерський облік для прийняття екологічних рішень Тема 9. Бухгалтерський облік для прийняття соціальних рішень Тема 10. Бухгалтерський облік в управлінні ризиками підприємства

6.3. Структура навчальної дисципліни

Назва модуля, теми	Кількість годин							
	Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
	Всього	у т.ч.			Всього	у т.ч.		
Л		С (ІІ)	СРС	Л		С (ІІ)	СРС	
Змістовний модуль 1.								
Роль та значення бухгалтерського обліку в системі управління підприємством								
Тема 1. Сутність і місце облікової інформації в управлінні підприємством. Бухгалтерський облік в інформаційній системі управління підприємством	8	2	2	4	8	2	-	6
Тема 2. Принципи, методики і техніки підготовки управлінської бухгалтерської звітності	8	2	2	4	8	-	-	8
Тема 3. Оцінювання очікуваних втрат для прогнозування та прийняття управлінських	8	2	2	4	8	-	2	6

рішень								
Тема 4. Облікова політика в ціноутворенні	8	2	1	5	8	-	-	8
Тема 5. Бухгалтерський облік в управлінні вартістю підприємства	7	2	1	4	8	-	-	8
Разом за змістовим модулем 1	39	10	8	21	40	2	2	36
Змістовний модуль 2. Значення бухгалтерського обліку при формуванні збалансованої системи показників в управлінні підприємством								
Тема 6. Збалансована система показників у формуванні обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством	10	2	2	6	10	2	2	6
Тема 7. Інструментарій бухгалтерського обліку та звітності в управлінні підприємством	10	2	2	6	12	2	-	10
Тема 8. Бухгалтерський облік для прийняття екологічних рішень	10	2	-	8	9	-	-	9
Тема 9. Бухгалтерський облік для прийняття соціальних рішень	11	2	2	7	9	-	-	9
Тема 10. Бухгалтерський облік в управлінні ризиками підприємства	10	2	2	6	10	2	-	8
Разом за змістовим модулем 2	51	10	8	33	50	6	2	42
Разом годин	90	20	16	54	90	8	4	78

Скорочення: Л — лекції; С — семінарські заняття; (П) — практичні заняття; І — індивідуальна робота; СРС — самостійна робота студентів.

6.4. Теми практичних занять

Номер заняття	Назва теми та зміст заняття	Кількість годин	Використана література
Модуль I семестр			
Змістовий модуль 1			
Заняття 1	Тема 1. Сутність і місце облікової інформації в управлінні підприємством. Бухгалтерський облік в інформаційній системі управління підприємством 1. Сутність і функції процесу управління 2. Суть і методи управління діяльністю підприємства 3. Облікової інформація, вимоги та джерела формування 4. Напрями та етапи формування облікової інформації	2	Л 1, 10, 9, 4

	<p>для управління підприємством. Суть і значення інформаційної системи управління підприємством</p> <p>2. Роль бухгалтерського обліку в управлінні підприємством</p> <p>3. Поняття, мета і класифікація бухгалтерських інформаційних систем</p> <p>4. Фактори реалізації ефективної інформаційної облікової системи в управлінні підприємством</p>		
Заняття 2	<p>Тема 2. Принципи, методики і техніки підготовки управлінської бухгалтерської звітності</p> <p>1. Концепція управлінської звітності.</p> <p>2. Вимоги до системи управлінської звітності.</p> <p>3. Принципи формування та класифікація управлінської звітності.</p> <p>4. Техніка формування та подання управлінської звітності.</p> <p>5. Методи підготовки і подання управлінських звітів.</p> <p>6. Техніка формування системи управлінської звітності.</p> <p>7. Форми управлінської звітності.</p>	2	Л 2,6,7
Заняття 3	<p>Тема 3. Оцінювання очікуваних витрат для прогнозування та прийняття управлінських рішень</p> <p>1. Економічний зміст управління витратами, класифікація витрат</p> <p>2. Класифікація поточних (оперативних) рішень у процесі оцінки очікуваних витрат</p> <p>3. Прийняття управлінських рішень з урахуванням критеріїв релевантної інформації</p> <p>4. Методи визначення та оцінки альтернатив</p> <p>5. Прогнозування у прийнятті управлінських рішень</p>	2	Л 2, 9, 10, 20, 6
Заняття 4	<p>Тема 5. Бухгалтерський облік в управлінні вартістю підприємства</p> <p>1. Облікова інтерпретація концепції управління вартістю підприємства</p> <p>2. Бухгалтерське забезпечення системи управління вартістю підприємства: теоретико-методологічний вимір</p> <p>3. Методологія бухгалтерського обліку в системі формування та управління вартістю підприємства</p> <p>4. Розкриття інформації про вартість підприємства в бухгалтерській звітності</p>	2	Л 4, 5, 2, 6
Змістовий модуль 2			
Заняття 4	<p>Тема 6. Збалансована система показників у формуванні обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством</p> <p>1. Сутність обліково-аналітичного забезпечення (функції, склад, основні стадії його формування)</p> <p>2. Обліково-аналітична система. Збалансована система показників в управлінні підприємством (поняття та склад)</p> <p>3. Збалансована система показників як інформаційна підтримка стратегічного рівня управління компаніями</p>	2	Л 5, 6, 3, 10, 2

	4. Проблеми запровадження системи збалансованої системи показників на підприємствах		
Заняття 5	Тема 7. Інструментарій бухгалтерського обліку та звітності в управлінні підприємством 1. Фінансова звітність як компонент інформаційного забезпечення управління підприємством 2. Інтегрована модель звітності у реалізації концепції сталого розвитку 3. Переваги застосування інтегрованої звітності 4. Основні показники інтегрованої звітності в системі прийняття управлінських рішень	2	Л 6, 3, 5, 10
Заняття 6	Тема 9. Бухгалтерський облік для прийняття соціальних рішень 1. Загальні засади розвитку соціального обліку як основного джерела отримання інформація соціального спрямування 2. Особливості та основні напрямки обліку соціальних витрат 3. Порядок відображення показників соціального обліку в звітності 4. Аудит соціально-орієнтованих витрат	2	Л 6, 3, 5, 10
Заняття 7	Тема 10. Бухгалтерський облік в управлінні ризиками підприємства 1. Загальна характеристика системи управління ризиками 2. Інформаційна підтримка управління ризиками як напрям зниження рівня непередбачуваності, зокрема через прогнозування 3. Класифікація ризиків підприємства для цілей бухгалтерського обліку	2	Л 4, 5, 2, 6
Всього годин за модуль:			14

6.5 Самостійна робота

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння матеріалом дисципліни, придбання необхідних умінь і навичок у час, вільний від обов'язкових занять. Під час такої роботи використовується навчальна спеціальна література, а також тексти лекцій. Специфічною формою навчальної самостійної роботи є виконання індивідуальних завдань у вигляді розв'язування задач, аналізу ситуацій, написання рефератів, аналітичних оглядів.

Згідно з навчальним планом з курсу " Бухгалтерський облік в управлінні " передбачена самостійна робота, на яку припадає для денної форми навчання 72 години, для заочної форми навчання 106 годин.

Основні види самостійної роботи студента:

1. Робота з науковими та літературними джерелами;
2. Вивчення додаткової літератури;
3. Вирішення і письмове оформлення самостійних завдань;
4. Підготовка до семінарських занять;
5. Підготовка доповідей за темами, запропонованими для самодіагностики;
6. Підготовка до проміжного та підсумкового контролю.

Тематичний план самостійної роботи студента

Змістовий модуль І			
Назва теми та перелік питань для самостійної роботи	Кількість годин		Література
	денне	заочне	
<p>Тема 1. Сутність ті місце облікової інформації в управлінні підприємством. Бухгалтерський облік в інформаційній системі управління підприємством</p> <p>Зміст роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчення конспекту лекцій. 2. Ознайомлення із статтями в періодичних виданнях з теми практичного заняття. 3. Самостійне опрацювання питань зі складанням стислого конспекту 4. Підготовка рефератів. 5. Підготовка до практичних занять 	4	6	Л 1, 10, 9, 4
<p>Тема 2. Принципи, методики і техніки підготовки управлінської бухгалтерської звітності</p> <p>Зміст роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчення конспекту лекцій. 2. Ознайомлення із статтями в періодичних виданнях з теми практичного заняття. 3. Самостійне опрацювання питань зі складанням стислого конспекту 4. Підготовка рефератів. 5. Підготовка до практичних занять 	4	8	Л 5, 6, 3, 10, 2
<p>Тема 3. Оцінювання очікуваних витрат для прогнозування та прийняття управлінських рішень</p> <p>Зміст роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчення конспекту лекцій. 2. Ознайомлення із статтями в періодичних виданнях з теми практичного заняття. 3. Самостійне опрацювання питань зі складанням стислого конспекту 	4	6	Л 2, 9, 10, 20, 6

4. Підготовка рефератів. 5. Підготовка до практичних занять			
Тема 4. Облікова політика в управлінні підприємством Зміст роботи: 1. Вивчення конспекту лекцій. 2. Ознайомлення із статтями в періодичних виданнях з теми практичного заняття. 3. Самостійне опрацювання питань зі складанням стислого конспекту 4. Підготовка рефератів. 5. Підготовка до практичних занять	5	8	Л 5, 6, 3, 10, 2
Тема 5. Бухгалтерський облік в управлінні вартістю підприємства Зміст роботи: 1. Вивчення конспекту лекцій. 2. Ознайомлення із статтями в періодичних виданнях з теми практичного заняття. 3. Самостійне опрацювання питань зі складанням стислого конспекту 4. Підготовка рефератів. 5. Підготовка до практичних занять	4	8	Л 4, 5, 2, 6
Підготовка до поточного контролю по змістовому модулю 1			
Змістовий модуль II			
Тема 6. Збалансована система показників у формуванні обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством Зміст роботи: 1. Вивчення конспекту лекцій. 2. Ознайомлення із статтями в періодичних виданнях з теми практичного заняття. 3. Самостійне опрацювання питань зі складанням стислого конспекту 4. Підготовка рефератів. 5. Підготовка до практичних занять	6	6	Л 5, 6, 3, 10, 2
Тема 7. Інструментарій бухгалтерського обліку та звітності в управлінні підприємством Зміст роботи: 1. Вивчення конспекту лекцій. 2. Ознайомлення із статтями в періодичних виданнях з теми практичного заняття. 3. Самостійне опрацювання питань зі складанням стислого конспекту 4. Підготовка рефератів. 5. Підготовка до практичних занять	6	10	Л 6, 3, 5, 10
Тема 8. Бухгалтерський облік для прийняття екологічних рішень Зміст роботи: 1. Вивчення конспекту лекцій. 2. Ознайомлення із статтями в періодичних виданнях з теми практичного заняття. 3. Самостійне опрацювання питань зі складанням стислого конспекту 4. Підготовка рефератів.	8	9	Л 5, 6, 3, 10, 2

5. Підготовка до практичних занять			
Тема 9. Бухгалтерський облік для прийняття соціальних рішень Зміст роботи: 1. Вивчення конспекту лекцій. 2. Ознайомлення із статтями в періодичних виданнях з теми практичного заняття. 3. Самостійне опрацювання питань зі складанням стислого конспекту 4. Підготовка рефератів. 5. Підготовка до практичних занять	7	9	Л 6, 3, 5, 10
Тема 10. Бухгалтерський облік в управлінні ризиками підприємства Зміст роботи: 1. Вивчення конспекту лекцій. 2. Ознайомлення із статтями в періодичних виданнях з теми практичного заняття. 3. Самостійне опрацювання питань зі складанням стислого конспекту 4. Підготовка рефератів. 5. Підготовка до практичних занять	6	8	Л 4, 5, 2, 6
Підготовка до поточного контролю по змістовому модулю 2			
Підготовка до підсумкового контролю заліку			
Разом за курс	54	78	

6.6. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота студента є основним засобом оволодіння матеріалом дисципліни, придбання необхідних умінь і навичок у час, вільний від обов'язкових занять. Під час такої роботи використовується навчальна, спеціальна література, а також тексти лекцій. Специфічною формою навчальної самостійної роботи є виконання індивідуальних завдань у вигляді розв'язування задач, аналізу ситуацій, написання рефератів, аналітичних оглядів.

7. Методи навчання

Методи навчання окремої навчальної дисципліни (предмета) — взаємодії між викладачем і студентами, під час яких відбувається передача та засвоєння знань, умінь і навичок.

Під час занять використовуються наступні методи навчання:

- За характером подачі (викладення) навчального матеріалу: словесні, наочні та практичні;
- За логікою сприймання та засвоєння навчального матеріалу: індуктивно-дедукційні, репродуктивні, прагматичні.

8. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА «КОНСАЛТИНГОВА ФІРМА»

Технічні засоби – персональні комп'ютери, мультимедійний проектор.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством : завдання та методичні вказівки для практичних занять, самостійної та індивідуальної роботи, тестові завдання для студентів денної та заочної форми навчання спеціальності 071 "Облік і оподаткування" / [укладачі : П.О. Куцик, О.А. Полянська] ; Центральна спілка споживчих товариств України, Львівський торговельно-економічний університет. - Львів : Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2018. - 187.
2. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством : навчальний посібник / О.А. Лаговська, С.Ф. Легенчук, В.І. Кузь, С.В. Кучер. – Житомир: Житомирський державний технологічний університет, 2017. – 416 с.
3. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством [Текст] : монографія / Ю. А. Верига [та ін.]; заг. ред. О. М. Губачова ; Укоопспілка, Полтавський ун-т споживчої кооперації України. - Полтава : РВВ ПУСКУ, 2009. - 337 с.
4. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: методичні рекомендації для студентів спеціальності 8.071 "Облік і оподаткування" / укл. Колісник Г.М., Макарович В.К. - Ужгород:УжНУ, 2018. - 59 с.
5. Бухгалтерський облік у системі управління вартістю підприємства: теоретико-методологічні концепції. Монографія. Корягін М.В. –Львів: ЛКА, 2012 389 с.
6. Домбровський В.М., Гнилицька Л.В., Коршикова Р.С. Управлінський облік. Навчальний підручник – К: КНЕУ, 2005. – 278с.
7. Корецький М.Х., Дацій Н.В., Пель тек Л.В. Управлінський облік. Навчальний підручник – К: Центр навчальної літератури, 2007. – 296с.
8. Кузнецова, Світлана Анатоліївна. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством [Текст] : навч. посібник / С. А. Кузнецова ; Таврійський держ. агротехнологічний ун-т. - Мелітополь : Видавничий будинок ММД, 2008. - 230 с. - Бібліогр.: с. 187-193. –
9. Кузнецова, Світлана Анатоліївна. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством [Текст] : навч. посібник / С. А. Кузнецова ; Таврійський держ. агротехнологічний ун-т. - Мелітополь : Видавничий будинок ММД, 2008. - 230 с. - Бібліогр.: с. 187-193. –
10. Нападовська Л.В. Управлінський облік. Підручник – К: Книга, 2004. – 544с.
11. Сопко, Василь Васильович. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством [Текст]: навч. посібник / В. В. Сопко; Київський національний економічний ун-т ім. Вадима Гетьмана. - К. : КНЕУ, 2006. - 526 с.

Додаткова література

1. Апчерч А. Управленческий учет: принципы й практика. -М.: Финансы й статистика, 2008. — 952 с.
2. Атамас П.Й. Управлінський облік. Навчальний підручник – Д. - К: Центр навчальної літератури, 2006. – 440с.
3. Атрилл П. Управленческий учет для нефинансовых менеджеров / П. Атрилл, З. Мак Лейни. / Пер. с англ.; Под ред. Каныгина СЛ. - Дн-ск: Баланс-клуб, 2003. - 624 с.
4. Бутинець Ф.Ф. та ін. Бухгалтерський управлінський облік /Ф.Ф. Бутинець, Л.В.Чижевська, Н.В. Герасимчук. — Житомир:ЖГП, 2009. - 448 с.
5. Вахрушина М.А. Бухгалтерский управленческий учет: Учебник. - М.: Омега-Л; Высш. шк., 2003. - 528 с.
6. Друри К. Управленческий учет для бизнес-решений: Ученик. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. - 655 с.
7. Каверина О.Д. Управленческий учет: системы, методы, процедуры. — М.: Финансы й статистика, 2009. — 352 с.
8. Карпова Т.П. Управленческий учет: Учебник для вузов. -М.: ЮНИТИ, 2007. - 350 с.

9. Касьянова Г.Ю. Управленческий учет по формуле «три в одном» / Г.Ю. Касьянова, С.Н. Колесников. - М.: Статус-Кво97, 2007. - 328 с.
10. Керимов В.З. Управленческий учет: Учебник. - М.: Изд-торг. корпорация «Дашков й Ко», 2003. — 416 с.
11. Кондратова И.Г. Основы управленческого учета. - М.:Финансы й статистика, 2009. — 144 с.
12. Лень В.С. Управлінський облік: Навчальний посібник. -К.: Знання-Прес, 2003. - 287 с.
13. Лишиленко О.В. Бухгалтерський управлінський облік. -К.: ЦНЛ, 2004. - 254 с.
14. Нападовська Л.В. Управлінський облік: Підручник. — К.:Книга, 2004. - 544 с.
15. Нидлз Б. й др. Принципи бухгалтерского учета. / Б. Нидлз,Х. Андерсон, Д. Колдузлл. — М.: Финансы й статистика, 2002. —496с.
16. Пушкар М.С. Управлінський облік. — Тернопіль, 2007. —160с.

Електронні ресурси

матеріали:

1. Бази даних Social Science Research Network (SSRN);
2. Бази даних рецензованих наукових журналів Directory of Open Access Journals (DOAJ);
3. Бази електронних журналів Internet Public Library (IPL);
4. Світової електронної бібліотеки книг Google Book Search;
5. Інтердисциплінарної бази наукових журналів Minerva Electronic Online Services,
6. Архіву наукових публікацій установ Данії NARCIS,
7. Репозитарію підрозділу бібліотеки Стенфордського університету HighWirePress;
8. Відкритого архіву з економіки Research Papers in Economics (RePEc)(
9. Сервісу пошуку FindArticles,
10. Інформаційні ресурси наукової електронної бібліотеки eLIBRARY.RU.

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібно підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібно підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібно підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібно підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)